

Parolek, Radegast

Profesor J.F. Franěk (nar. 1922) jubilující

Opera Slavica. 1993, vol. 3, iss. 3, pp. 49-50

ISSN 1211-7676 (print); ISSN 2336-4459 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/116728>

Access Date: 01. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

české scény, ale i naopak o vlivu českého prostředí na jiné slovanské kultury. Sledoval také česko-polskou spolupráci ve vědě (*Purkyně a Poláci*, 1990), polskou slavistiku i polskou genologii. Nezanedbatelná je Pelikánova účast na *Slovníku spisovatelů - Polsko*. Obsáhla je i jeho badatelská a popularizační činnost věnovaná dramatu. Významné jsou jeho publikace, jako *Stručný nárys dějin polského dramatu* (1971), *Poválečné polské drama* (1976), *Nástin dějin polské dramatiky* (1978) nebo *Slovník polských dramatiků*, který čeká na vydání. Divadlem se nezabývá pouze teoreticky - sám přeložil i několik polských a bulharských dramát - a další dramata doprovodil obsáhlými doslovy. Tento stručný výčet postihující různé směry Pelikánova badatelského zájmu a tvůrčí činnosti může pouze nastínit obraz o jubilentově plném a zajímavém životě i o jeho vědecké erudici. Závěrem je možno mu jenom přát dobré zdraví, aby ještě mohl napsat další zajímavá a tolik potřebná díla.

I. Hrabětová

Profesor J. F. Franěk (nar. 1922) jubilující

Sedmdesátiny čelného rusisty a slavisty prof. PhDr. Jiřího Franška si připomínáme poněkud v rozpacích. Zvykli jsme si na jeho věčné mladistvý vzhled a elán. Léta však běží a kulaté výročí nutí k bilancování. Máš jubilant má za sebou nelehkou a dlouhou cestu. Je rodákem z Vysokého Mýta a absolventem tamějšího gymnázia. Při vstupu do samostatného života prodělal těžké trauma v nacistických lágrech (šest roků!). Zázkem přežil Osvětim, kde byl členem podzemní antifašistické organizace. Po válce pokračoval ve studiích na FF UK v Praze (čeština-ruština), kde roku 1952 dosáhl doktorátu filozofie. Stal se jedním ze žáků prof. Mathesia, po jehož smrti se stal vykonavatelem jeho vědecké a překladatelské pozůstalosti. V 50. - 60. letech se uplatňuje jako redaktor, vědecký pracovník i vysokoškolský učitel. Jeho slibný rozběh je však přerušena dalším traumatem, v 70. - 80. letech ho na dlouhých dvacet let "konzolidační" mašinerie po "vstupu" vojsk vyhání z fakulty - přitížil mu při prověrkách jeho zahraniční pobyt na německých univerzitách 1966 - 1970, ale i rasový a neproletářský původ, a tak se musí opět žít překládáním, externím redigováním a posléze od r. 1975 dělnickou prací na dráze. Teprve po sametovém převratu a rehabilitaci se vrací na FF UK, kde je r. 1990, dva roky před penzí, jmenován profesorem.

Okruh jubilantových zájmů byl - stejně jako u Mathesia - velmi široký. Vědeckou dráhu zahájil studií o tom, proč Gogol nedokončil *Mrtvé duše*, o Gogolovi vydal též brožuru. Jeho stěžejním dílem je velká monografie o Mathesiovi (1961), kterou obhájil jako kandidátskou práci. V 60. letech odevzdává studii o Šolochovově modernosti a v r. 1968 předkládá Přehled

sovětské literatury, který doplňuje známá Mathesiova skripta. Důležitou součástí Fraňkovy činnosti jsou úvahy a studie o překladatelství a jeho místě v rusko-českých literárních vztazích, zejména za první republiky, ale i po válce (např. o E. Fryntovi, J. Levém aj.). V době tzv. konzolidace byl nucen mnohé své studie otiskovat v zahraničí (např. zajímavou práci o Kostroví-překladateli aj.). V té době se zabývá též problematikou pravosti Slova o pluku Igorově. Pozoruhodná je rozsáhlá Fraňkova redaktorská a editorská činnost, především postupné vydávání Mathesiovy literární pozůstalosti (jeho básně, překladů, kritik aj.), která ještě není dokončena. V 70. - 80. letech se podílel na vydávání rusistického samizdatu (8 svazků, společně s M. Drozdou a J. Honzíkem) a postaral se o jeho proniknutí do čelných zahraničních vědeckých knihoven. Poslední, devátý svazek - z dosud neotištěných prací účastníků českého rusistického samizdatu - připravil k vydání na podzim letošního roku. V současnosti se podjal úkolu zvláště významného - vydávání Spisů T. G. Masaryka, mimo jiné připravuje i nové vydání prvního dílu Masarykova Ruska a Evropy, které má vyjít poprvé v úplnosti i s třetím dílem u nás dosud neznámým. Rozsáhlý celek je pro nedostatek sponzorů stále nevydán, ač jde o největší a nejvýznamnější rusistické dílo v Čechách před první světovou válkou.

Náš stručný přehled jubilentovy všestranné čtyřicetileté činnosti v oboru bylo by možné ovšem doplnit a rozšířit ještě o další tituly. Svědčí o jeho nezanedbatelném přínosu, o němž mladší generace nemá bohužel - ne svou vinou - dost informací. Přejeme jubilentovi do dalších let hodně sil a dalších vědeckých úspěchů.

Radeğast Parolek

Olomoucké dny rusistů

V srpnu 1993 uspořádala katedra rusistiky na filozofické fakultě UP už pojeďenácté Olomoucké dny rusistů. V lingvodidaktické části bylo toto mezinárodní setkání zaměřeno na tvorbu nových učebnic. S hlavním referátem vystoupil prof. Jelinek, který se zabýval obecnými a specifickými aspekty učebnic ruského jazyka. Na toto vystoupení navázaly dvě desítky příspěvků našich i zahraničních rusistů (hosté z Ruska, Izraele a bývalé Jugoslávie).

Ústředním tématem literárněvědné části konference byla ruská literatura ve světovém kontextu. Tři vstupní referáty měly obecný charakter. Prof. Zahradka se věnoval procesu, v němž se ruská literatura stávala světovou. Autor vyčlenil dvě etapy. První etapou byla poslední třetina 19. stol., kdy ruská literatura vstoupila do světového kontextu díky velkým uměleckým osobnostem (osobnostní princip). Druhou etapu autor vidí po r. 1917, kdy do světového kontextu vstoupili emigran-